

soruşturma evresinde hakkında suç işlediği şüphesi bulunan kişilere şüpheli denir kovuşturma evresinin başlamasından hükmün kesinleşmesine kadar geçen süreçte hakkında suç şüphesi bulunan kişilere ise sanık denir şüpheli ve sanık ceza muhakemesi sürecinde savunma makamı olarak yer alır şüpheli veya sanık savunma hakkını kendisi kullanabileceği gibi istemesi halinde savunma sürecinde müdafiden yararlanabilir bir şüphelinin sanık sıfatı alması için soruşturmada elde edilen deliller ile yeterli şüpheye ulaşılması ve buna dayanarak savcı tarafından hazırlanan iddianamenin mahkeme ya da hakim tarafından kabulü gerekir şüpheli ve sanık muhakeme süreci tamamlanıp kesin hüküm verinceye kadar suçlu veya suçsuz olarak ifade edilemez şüpheli veya sanık hakkında suç işlediği şüphesi mevcutsa nihayetinde insan olduğu unutulmamalı ve insanlık onuruna yakışmayan uygulamalara maruz bırakılmamalıdır şüpheli ve sanık ceza muhakemesinde birçok haklara sahiptir ceza muhakemesinin temel ilkeleri aynı zamanda şüpheli ve sanığın hakları olarak kabul edilir şüpheli ve sanık hakları arasında haklarını ve yapılan suçlamayı öğrenme hakkı yakınlarına haber verilmesini isteme hakkı susma hakkı delillerin toplanmasını talep etme hakkı dosyayı inceleme ve dosyadan örnek alma hakkı müdafiden yararlanma hakkı ve lekelenmeme hakkı bulunmaktadır şüpheli veya sanığa soruşturma ve kovuşturma evrelerinde hakkında işlem yapılan ilk anda yetkili makamlar tarafından hakları açıklanır müdafî seçme hukuki yardımdan faydalanma susma ve delillerin toplanmasını isteme hakları olduğu kendisine bildirilir ayrıca şüpheli ve sanığa kendisine yöneltilen suçlamanın ne olduğu bildirilir ifade alınması veya sorguya çekilme işlemi gerçekleşmeden önce şüpheli ya da sanığa kendisine yöneltilen isnadın ne olduğu açıklanır susma hakkı şüpheli ve sanığın kendisine yöneltilen suç hakkında açıklama yapmamasıdır kişi bu hakkı hiçbir soruya cevap vermeyerek tamamen bazı sorulara cevap verip bazılarını vermeyerek kısmen de kullanabilir sanığın kendisine yöneltilen suç isnadını çürütmek için lehine olan delillerin toplanmasını talep etme hakkı mevcuttur ayrıca sanığa kendisini savunarak isnat olunan suç şüphesini ortadan kaldırma hakkı tanınır şüpheli ve sanık ceza soruşturması ve kovuşturmasının her aşamasında bir müdafiden yararlanma hakkına sahiptir